

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 126g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 57 alin. (10) din Legea
insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012

(adoptarea hotărârilor adunării creditorilor convocate repetat)

CHIȘINĂU

13 septembrie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Sorina Munteanu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 28 iulie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 13 septembrie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 57 alin. (10) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de administratorul insolvenței, dl Roman Pelin, în dosarul nr. 2i-21/2020, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Valeriu Pădurari de la Judecătoria Bălți, sediul central, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 9 decembrie 2020 s-a intentat procedura de insolvență în privința Î.M. Regia „Apă-Canal-Bălți” și a fost desemnat în calitate de administrator al insolvenței dl Roman Pelin.

4. Pentru data de 29 iunie 2021 a fost convocată adunarea creditorilor, care din lipsa de cvorum nu a avut loc.

5. Adunarea creditorilor convocată repetat s-a desfășurat pe data de 13 iulie 2021, fiind adoptate hotărâri pe chestiunile incluse în ordinea de zi, inclusiv a fost propus în calitate de administrator al insolvenței al Î.M. Regia „Apă-Canal-Bălți” dl Ion Mămăligă.

6. Unele hotărâri ale adunării creditorilor convocate repetat, adoptate la 13 iulie 2021, *inter alia* cea referitoare la propunerea dlui Ion Mămăligă în calitate de administrator al insolvenței, au fost contestate în instanța de insolvență pe data de 30 iulie 2021 de către unii creditori și de către administratorul insolvenței.

7. În ședința de judecată din 22 iulie 2022, dna avocat Angela Gherasim a ridicat, în interesele dlui Roman Pelin, administrator autorizat, excepția de neconstituționalitate a textului „Hotărârile adunării creditorilor convocate repetat se iau cu majoritatea simplă din valoarea creanțelor creditorilor prezenți la adunare.” din articolul 57 alin. (10) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

8. Prin Încheierea din 22 iulie 2022, Judecătoria Bălți, sediul central, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

[...]”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 126 Economia

„[...]”

(2) Statul trebuie să asigure:

[...]”

b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;

[...]”

h) inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine.”

Articolul 127 Proprietatea

„(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

[...]"

10. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 57 Cvorumul adunării creditorilor

„[...]

(10) Dacă legea nu prevede altfel, hotărârile adunării creditorilor se adoptă cu votul majorității simple a creditorilor cu drept de vot prezenți la adunare, cu condiția ca aceștia să dețină mai mult de jumătate din valoarea totală a creanțelor cu drept de vot reprezentate la adunare. **Hotărârile adunării creditorilor convocate repetat se iau cu majoritatea simplă din valoarea creanțelor creditorilor prezenți la adunare.** Hotărârile adunării creditorilor privind alegerea comitetului creditorilor se adoptă prin vot cumulativ.

[...]"

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. Autorul excepției menționează că, potrivit articolului 57 alin. (10) din Legea insolvenței, hotărârile adunării creditorilor se adoptă cu votul majorității simple a creditorilor cu drept de vot prezenți la adunare, cu condiția ca aceștia să dețină mai mult de jumătate din valoarea totală a creanțelor cu drept de vot reprezentate la adunare [teza I]. Totuși, în cazul în care adunarea creditorilor convocată prima dată nu întrunește cvorumul și, respectiv, nu poate adopta hotărâri cu majoritatea prevăzută în teza I din acest articol, adunarea creditorilor se convoacă repetat, iar hotărârile adunării creditorilor convocate repetat se iau cu majoritatea simplă din valoarea creanțelor creditorilor prezenți [teza II].

12. Având în vedere diferența de majoritate impusă de lege pentru adoptarea hotărârilor de către adunarea creditorilor convocată prima dată și repetat, autorul sesizării susține că un eventual creditor majoritar care deține mai mult de 50% din creanțe ar putea să-și prevadă comportamentul, astfel încât, în mod deliberat să nu participe la adunarea creditorilor convocată prima dată, evitând astfel condiția majorității voturilor creditorilor care dețin majoritatea creanțelor, dar să participe la adunarea creditorilor convocată repetat, în cadrul căreia se vor adopta hotărâri doar cu votul creditorilor prezenți ce dețin majoritatea creanțelor.

13. Prin urmare, creditorul majoritar ar putea obține o hotărâre favorabilă, fără a ține cont de votul celorlalți creditori. Autorul sesizării afirmă că creditorii minoritari sunt în imposibilitatea de a se opune unei eventuale decizii a creditorului majoritar în procesul de insolvență.

14. Autorul sesizării pretinde că norma contestată este contrară articolelor 1 alin. (3), 46 alin. (1), 54, 126 alin. (2) lit. b) și h), și 127 alin. 1) și 2) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit, între altele, următoarele condiții de admisibilitate a unei excepții de neconstituționalitate:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate (HCC nr.2 din 9 februarie 2016, punctul 1 din dispozitiv).

17. Cu privire la prima condiție, Curtea reține că, în conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolvenței, ține de competența Curții Constituționale.

18. Cu privire la a doua condiție, Curtea observă că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de dl Roman Pelin, administrator al insolvenței al Î.M. Regia „Apă-Canal-Bălți”, în dosarul nr. 2i-21/2020, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul central. În context, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către administratorul insolvenței și susținută de avocatul acestuia în fața instanței de insolvență în procesul de examinare a contestației depuse împotriva hotărârii adunării repetate a creditorilor prin care a fost propus un nou administrator al insolvenței. Curtea observă că autorul sesizării susține că textul de lege contestat ar fi contrar normelor constituționale, deoarece permite adunării creditorilor să adopte hotărâri cu majoritatea simplă din valoarea creanțelor creditorilor prezenți la adunare, fapt care ar dezavantaja creditorii minoritari. Pornind de la interesul creditorilor minoritari, autorul solicită controlul constituționalității normei contestate.

19. Curtea reține că, în această cauză, eventuala neconstituționalitate a prevederilor contestate nu ar servi autorului excepției, ci creditorilor minoritari, care au votat altfel decât creditorul majoritar. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că administratorul autorizat nu poate ridica o excepție de neconstituționalitate pentru apărarea drepturilor creditorilor. Creditorii în interesul cărora a fost ridicată excepția sunt ei înșiși participanți la procesul de insolvență și ar putea acționa în mod independent pentru a-și proteja propriul interes (a se vedea DCC nr.179 din 25 noiembrie 2021, § 18-19; DCC nr. 46 din 12 aprilie 2022 § 15).

20. Curtea reiterează că excepția de neconstituționalitate nu manifestă doar o funcție preventivă, ci și una reparatorie, pentru că ea privește, în primul rând, situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată. De eventuala soluție a excepției de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia, în caz contrar, acest instrument riscă să devină unul simulat, adică o *actio popularis*, pierzându-se, în aceste condiții, caracterul concret și efectiv al excepției (a se vedea DCC nr.84 din 8 iunie 2021, § 24; DCC nr.174 din 11 noiembrie 2021, § 51; DCC nr. 94 din 07 iulie 2022, § 29).

21. Având în vedere cele menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „Hotărârile adunării creditorilor convocate repetat se iau cu majoritatea simplă din valoarea creanțelor creditorilor prezenți la adunare.” din articolul 57 alin. (10) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de administratorul insolvenței al Î.M. Regia „Apă-Canal-Bălți”, dl Roman Pelin, în dosarul nr. 2i-21/2020, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 13 septembrie 2022

DCC nr. 126

Dosarul nr. 126g/2022